

ARTIST'S STATEMENT

Tutkielma taiteilijaksi tulemisesta

Leena Vahvelainen
Tampereen Ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
19.12.2007

Sisällys

Johdanto.....	3
Ihmisen kehityksestä.....	3
Neitsyys ja hedelmällisyys.....	4
Luovuuden estymistä.....	9
Taiteilijan identiteetistä.....	10
Päätelmiä.....	12
Tiivistelmä - Summary.....	13
Lähteet.....	14

Johdanto

Onko taiteilijaksi tuleminen syntymisen, persoonaksi kehittymisen kaltainen prosessi? Taiteilija käyttää ammatissaan parhaimmillaan välineenään koko persoonaansa. Sen vuoksi taiteilijuuteen liittyvä identiteetti näyttäisi olevan hyvin laaja ja syvälle luotaava käsite. Taiteilijaksi kasvaminen ja sen vaikeudet on myös ilmeisesti hyvin yksilöllinen tapahtuma.

Pyrin tässä tutkielmassani taiteellista tutkintotyötäni apuna käyttäen pohtimaan omaa tähänastista kehitystäni taiteilijuuden suuntaan ja liittämään pohdintaan myös yleisempää ajattelua taiteilijuudesta, taiteilijan identiteetistä yhteisöllisellä ja yksilöllisellä tasolla. Pohdin myös taiteilijuuden kehittymistä ihmisyyksilön kehityskaaren valossa.

Ihmisen kehittämisestä

Ihmisen kokemus itsestään alkaa kehittyä hyvin varhaisessa vaiheessa. Kehityksen lähtökohtana on vauvan geneettinen varustus. Ihminen kehittyy kuitenkin vain vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Jo elämän ensimmäisinä vuosina identiteetin pohjaksi muotoutuu monitahoinen kokemus itsestä. Psykiatrian professori Daniel Stern esimerkiksi puhuu vauvan subjektiivisen kokemuksen keskeisestä merkityksestä kehityksessä.

Stern (1985) kuvaa itsen kehityksen kulkua noin 2 ensimmäisen elinvuoden aikana heräävän itseyden, ydinitseyden, subjektiivisen itseyden ja verbaalisen itseyden käsittein. Vaiheet seuraavat vauvan kehityksessä toisiaan mutta eivät koskaan katoa vaan rakentuvat edellisten päälle. Jo lapsen varhaisissa vaiheissa vuorovaikutuksella on suuri merkitys sekä psyykkiselle että fyysiselle kehitykselle. Riittävän vuorovaikutuksen puute johtaa kehityksen häiriöihin (Stern, 1985). Saman ilmiön voisi nähdä isommassa ja pienemmässä mittakaavassa läpi koko ihmisen elämän.

E.H. Erikson taas kuvaa psykososiaalisen kehityksen teoriassaan ihmisen elämänkaarta vauvaiästä vanhuuteen kehityksellisten ongelmien ja saavutusten avulla. Myös tässä ajattelussa uudet vaiheet vaativat onnistuakseen riittävää selviytymistä aikaisemmista. (Vuorinen, 2004, s.188) Ihmisen kehitys käy läpi monia vaiheita, ja seurauksena syntyy uusi yksilö, joka ei ainoastaan koe muita, vaan kykenee myös ajattelemaan itseään ja muita yksilöitä (Tähkä, 1993).

Samankaltaista kehitystä voisi ehkä nähdä tapahtuvan taiteilijan valmistautuessa omaan ammattiinsa, aikana jolloin hän alkaa tutustua toisiin taiteilijoihin, havaita heidän töitään ja ajatella intuitiivisestikin syntyneitä teoksia loogisesti ja analyyttisesti.

Neitsyys ja hedelmällisyys

Nykyisessä varhaisen vuorovaikutuksen tutkimuksessa äidiksi tulemistä kuvataan kokemukseksi, joka muuttaa ihmistä pysyvästi (Stern, 1998). Psykoanalyytikko Tor-Björn Hägglundin mukaan teoksen luomistapahtumaa on verrattu lapsen synnyttämiseen (Hägglund, 1984). Hägglund myös viittaa psykoanalyytikko Greenacren (1960) tutkimuksiin, joiden mukaan luovat henkilöt samastuvat voimakkaasti sekä synnyttävään äitiin että lapsen hedelmöittävään isään. Taiteilijaksi kasvamista voisi jollain tavoin verrata äidiksi kasvamiseen. Etenkin taiteilijan ensimmäisen merkittävän teoksen synty voisi siten olla verrattavissa tuoreen äidin kokemuksiin ensimmäisen vauvansa kanssa. Voisiko tästä kokemuksesta löytyä niin sanotun harrastelijataiteilijan ja vakavasti luomistapahtumaan suhtautuvan taiteilijan välillä?

Tutkintotyössäni Lopetin Hevoshullun tilaamisen 22-vuotiaana, huomattuani lukeneeni kaikki uusittavat sarjakuvat jo kymmenen vuotta aiemmin (2006) lähestyin identiteettiäni murrosta tavalla, jonka merkityksen ymmärsin vasta jälkeenpäin. Teos koostuu vanhoista hevosaiheisista piirustuksista ja videosta, jossa sekä ratsastan että hoivaan keinuhevosta, ja leikin itse hevosta nelinkontin. Teosprosessin ohessa kirjoitin uutterasti artist's statementia, ja jo

sen vaikeus osoitti, kuinka hauras taiteilijaidentiteettini on tuolloin ollut. Tekstiä tuli sivukaupalla, mutta minkään statementin antaminen tuntui mahdottomalta. Yksinkertaisesti tiesin että se, mitä teen, on oikein. Mutta miksi ja miten tein, ei ollut lainkaan niin selkeää, tai edes merkityksellistä. Kuitenkin tuon merkityksettömyyden myöntäminenkin tuntui vaikealta.

Lopetin Hevoshullun tilaamisen 22-vuotiaana, huomattuani lukeneeni kaikki uusittavat sarjakuvat jo kymmenen vuotta aiemmin, 2006, installaatio, sekatekniikka. Kuva: Jarkko Mikkonen
 “Työn aloittaminenkin oli hyvin tuskallista, sillä se vaati kaikkien vanhojen piirustusteni esiinkaivamista ja niiden läpikäymistä. Samalla kävin läpi valtavan määrän kaikenlaista kirjoitettua, äänitettyä ja piirrettyä aineistoa, jota olen vuosien varrella koonnut kansioihini. Näin ollen istunnot piirustusteni parissa saattoivat venyä tuntien mittaisiksi lapsuuden ja nuoruuden muisteloiksi, melankolisiksi tai tuskallisiksi tuntemuksiksi nuoruuden valtavasta himosta kirjoittaa ja piirtää loputtomasti.”

Sittemmin nuo sivut, joilla olen pohdiskellut suhdettani taiteeseen ja tulevaan ammattiini sekä sitä, mistä taiteeni oikeastaan ponnistaa, avautuivat minulle väylänä kasvuvaiheeseen, jossa koin jotakin vanhaa tuhoutuvan tai ehkä jotakin uutta rakentuvan vanhan päälle. Lapsuuden ja nuoruuden aikaiset pöytälaatikopiirustukseni muuttuivat jonkinlaisiksi näkyviksi todisteiksi minuudestani, itsestäni esillä, kaikkien arvioitavana.

Opiskelun alkuaikoina alussa koin jonkinlaisen taiteellisen kriisin. Luomistapahtuma oli minulle pyhä, neitseellinen ja koskematon, ja sellaisena

pyrin sen säilyttämään. Luomistapahtuman ja todellisuuden kohtaaminen tuntui väkivaltaiselta, aivan kuin joku olisi tunkeutunut minuun koettaen riistää minulta jotakin arvokasta, kuin luovuuteni olisi ollut vielä koskematon nuori neito. Sellaisessa tilanteessa ainoita mahdollisuuksia säilyä puhtaana tuntui olevan taiteellisen luomisen lopettaminen - tai ainakin sen täydellisen toiminnan estäminen. Neitsyys vaatii varjelua, jonkinlaista siveysvyötä, jatkuvaa suojelua kosketukselta.

Myös tunne vaatimuksesta sulautua taiteilijoiden massaahan ahdisti minua ja tuntui mahdottomalta. Tunsin taiteen niin yhteiskunnallisena kuin henkilökohtaisena ja kommunikatiivisena ilmiönä tukahduttavan minut alleen. Samalla kun olisin halunnut säilyttää luomiseni koskemattomana, musersi kokemus ammatillisen taiteilijuuden lietsomisesta minut painonsa alle ja tuntui sitovan käteni täysin. Näin myös taiteilijoiden olevan kuin hentoja pursia heidän koettaessaan pysytellä omana itsenään kaiken ulkoapäin tulevan myllerryksen heiteltävinä ja yrittäessään säilyttää minuutensa keskellä ammatillista itsensäpaljastusta. Kokemus neitsyyden menettämisestä, oman identiteetin uhraamisesta taiteilijuuden uskonlahkolle, oli dramaattinen.

Voisi ajatella, että oman luomisen ihannoiminen ja nostaminen jalustalle merkitsee vaatimusta täydellisyyden toteuttamisesta ja jonkinlaisesta perfektionismista, jonka mukaan tapahtumien kulku olisi määrätty ennalta. Tällainen täydellisyyden vaatimus ei hyväksy sattumaa ja oikkuja. Neitsyyden menetys on tarkoin määriteltä, täydellinen tapahtuma, ja tulevaisuuden epävarmuus kestämatöntä. Sama perfektionismi, joka lopulta estää luovuuden, johtaa myös teosten hiomiseen äärimmilleen.

Professori Risto Vuorinen (2004) toteaa kaikkien ihmishengen suurien saavutusten vaatineen perfektionismia. Samalla hän viittaa kirjailija Hannu Mäkelän (1995) Eino Leino -elämäkerrassaan esittämään ajatukseen, että taiteilijat kohdistavat täydellisyyden vaatimukset nimenomaan työhönsä ja suhtautuvat samalla elämäänsä ja itseensä välinpitämättömästi. (Vuorinen, 2004) On sanottu, että esimerkiksi W.A. Mozart ja Fjodor Dostojevski

pelasivat itsensä vararikon partaalle mutta olivat taiteessa äärimmäisen vaativia ja itsekontrolloituja.

“Elämän” ja “taiteen” suhteeseen pureutuu hauskaasti myös Roi Vaara teoksessaan Taiteilijan dilemma (1989), jossa tienristeyksessä valintojaan pohtiva taiteilija ei osaa päättää jatkaako matkaa taiteen vai elämän suuntaan. Teoksessa voisi nähdä vieläkin syvemmän tason - paetako maailmaa oman, kuvitellun, taiteellisen puhtauden saarekkeelle, vai voisiko siitä tehdä osan elämää, osan “tervettä” identiteettiä, johon liittyy muiden identiteetin osien tai tasojen ohella taiteilijan identiteetti sekä voimakas, juureva luomisen vietti.

Luomisvoiman voisi oikeastaan nähdä seksuaalisuuteen verrattavana viettinä, pakottavana tarpeena. Luomisen vietti on ihmisessä sisäänkirjoitettuna. Hägglund kirjoittaa:

“On selviä viitteitä siitä, että luomistapahtuma psyykkisenä ilmiönä noudattaa biologisen luovuuden kulkua, ja että psyyken luovuus on kehittynyt sekä reaktion ja samastuksena biologiseen luovuuteen että seurauksena siitä (Hägglund, 1984, s. 128).”

Hägglund tarkastelee psyykensisäistä luovuutta kolmivaiheisena tapahtumasarjana:

- “- inspiraatio eli mielen hedelmöittyminen
- inspiraation siemenen kehittäminen ja rikastuttaminen omassa mielessä
- mielen valmiin hedelmän aiheuttama paine tai halu pukea mielen sisältö luovaan ilmaisuun (Hägglund, 1984, s. 128)”.

Näin ajatellen luominen ei voisi olla neitseellistä. Synnyttäminen on mahdotonta ilman hedelmöitymistä. Onkin mielenkiintoista havaita, kuinka mytologia ja uskonto ovat täynnä viittauksia neitseelliseen, koskemattomaan syntymään.

Luovuuden seksuaalisuuteen liittyen Hägglund (1984) kirjoittaa Greenacren (1960) tutkimuksista:

“...inspiraatiotilassa biseksuaalinen suhtautuminen omaan itseen ja luovuuden kohteeseen saa luovan henkilön sivuuttamaan vähäksi aikaa oman persoonallisuutensa muita piirteitä “luovan hengen” hyväksi (Hägglund, 1984).”

Mielestäni ei ole kaukana ajatus runoilijasta ja muusasta, jossa muusa ehkä onkin taiteilijan toisen omakuvan heijastus.

Taiteelliseen tutkintotyöhöni liittyvässä videossa on kaksi kohtausta: toisessa ratsastan keinuhevosella ja hoivaan sitä, toisessa itse leikin hevosta. Voisi ajatella kyseessä olevan joko tietoinen viattoman hevospiirtäjän identiteetin raiskaaminen, tai vuoropuhelu kahden itseni välillä. Entäpä jos keinuhevosella rasastaminen kuvasikin itse luomistapahtumaa sinänsä, tai sen vapautumista: sekä hevonen että ratsastaja ovat minä, ja hedelmöitän siinä itseni, annan periksi ja toteutan luomistapahtuman siitä nauttien. Samalla tapahtumassa voi nähdä luopumista lapsuudesta. Tai sitten voisi nähdä, että siinä seikkailee kaksi tasaveroista minää: ratsastaja-minä ja hevosminä. Voisi ajatella, että toisen osuuden puuhevonen on noista ministä toinen, hevosminä, vain toisessa olomuodossa. Rinnakkaiset minäni keskustelevat keskenään, ja toinen joutuu loukkoon, se joka on hevonen - ratsastaja on niskan päällä ehdottomassa ja pakottavassa hoivaavuudessaan, mutta samalla myös seksuaalista aktia muistuttavassa ratsastuskohtauksessa.

Hägglund kirjoittaa myös uuden löytämisen merkityksestä luovuudelle. Häiriötilassa ei ole inspiraatiota, vaan tarve paeta kipeätä ja ahdistavaa todellisuutta. Sen sijaan luova regressio alkaa inspiraatiosta, joka tulee ulkoapäin - tämä tekee todellisuuden kohtaamisen taiteilijalle välttämättömäksi. Samalla Hägglund toteaa luovuuteen sisältyvän annin yksilöltä toiselle. (Hägglund, 1984)

Luovuuden estymistä

Taiteilijoiden ja luovissa ammateissa toimivien ihmisten luovuuden estymistä on kirjoittanut psykoanalytikko Joyce McDougall (1995). Hän on työssään hoitanut monia taiteen ammattilaisia. Oman ammattinsa kannalta hän iloitsee siitä, että taiteilijat hakeutuvat analyttikon hoitoon luomisensa ollessa häiriötilassa. Tällöin analyttikko pääsee kiinnostavien asioiden äärelle. Nämä taiteilijat kuvailevat suhdettaan teoksiinsa tai työvälineisiinsä väkivaltaisten tai seksuaalisten fantasioiden siivittämistä. McDougallin hoitama lahjakas viulisti esimerkiksi kuvaili suhdettaan tuottamaansa taiteeseen, tässä tapauksessa konserttitilanteessa, seuraavasti:

“Huiputan koko maailmaa. Kaikki tulevat näkemään, että kaikki tuottamani on pelkkää ulostetta ja että minä itse olen yhtä arvoton kuin paskaläjä.” (McDougall, 1995)

McDougall jatkaa kuvausta kertomalla viulistin sekä rakastavan että vihaavan viuluaan. McDougall (2003) kuvaa aggressiivisen voiman, väkivaltaisuuden, merkitystä ja välttämättömyyttä luovassa työssä sekä sublimatiivisen materiaalin lähteenä että psyykkisessä rakentumisessa. Vihan tunteeseen liittyvä tuhoamisen mahdollisuus ja syyllisyys voivat myös olla esteenä luovuudelle.

Edellä mainituissa kirjoituksissa kuvataan luovuuden pakottavaa luonnetta, joka voi johtaa myös ongelmiin taiteilijan valmistautuessa ammattiin. Henkilökohtainen elämä, toimeentulo, läheiset ja heidän toiveensa voivat hukkoa taiteellisen täydellisyyden vaatimukseen. Taiteilija voi lakata tuottamasta taidetta sen uhkakuvan alla, ettei pysty säilyttämään luomisensa koskemattomuutta, että “neitseellinen luominen” on vaarassa likaantua. Samoin taiteilija voi olla kykenemätön sitoutumaan ammatilliseen yhteisöön siinä pelossa, että joutuu sen nielemäksi. Tällöin taiteilija kuitenkin voi riistää itseltään osan arvokasta pääomaa, vuorovaikutuksen.

Taiteellisen työnsä keskeyttänyt ranskalainen runoilija Arthur Rimbaud (1854-1891) kirjoitti teoksessaan Kausi Helvetissä: “Vihaan kaikkia ammatteja.”

Tämä tarkoittaa, että myös taiteilijan ammattia. Ehkäpä hän joutui yhteisönsä vangiksi tai ei muista syistä enää kyennyt itsenäisyyteen ammattikuntansa keskuudessa.

Tutkailtuani myös omaa ammatillista kehitystäni olen päätenyt ajattelemaan, että mitään ei voi syntyä ilman kosketusta. Tämä kosketus voi olla kosketusta taiteilijan itsensä syvimpään luomisvoimaan mutta myös ulkomaailmaan, toisiin ihmisiin. On välttämätöntä kyetä ottamaan tämä askel itseensä ja ympäröivään maailmaan. Vastaavasti voisi ajatella, että fantasioihinsa tai totuttuun estetiikkaan nojautumisen sijaan taiteilijan tulee kyetä kestämaan törmäys tai kosketus todellisuuden kanssa. Hänen on etsittävä totuutta maailmasta ja myös itsestään.

Taiteilijan identiteetistä

“Identiteetin rakentaminen merkitsee käsityksen muodostamista omasta yksilöllisyydestä, omista arvoista ja niistä päämääristä, joihin elämässä pyrkii. Identiteetti antaa pohjan esimerkiksi sitoutumiselle ammatilliseen valintaan, parisuhteeseen, perherooliin sekä uskonnolliseen ja poliittiseen ideologiaan.” (Fadjukoff, 2007, s. 57)

Taiteilijan identiteetin voisi ajatella rakentuvan useammasta tasosta. Yksi voisi olla ammatillinen, eli se, minkälaisena taiteilijana näkee itsensä suhteessa yhteiskuntaan ja muihin taiteilijoihin, mitkä ovat päämäärät reaalimaailmassa. Toinen voisi olla syvempi, taiteellisesti luova identiteetti, johon liittyy suhde työn alla olevaan teokseen, teoksen synnyttäminen, “äitiys” teokselle, teoksen hoivaaminen. Hägglund tuntuu kirjoittavan samoista asioista:

“Voimakkaasti luovilla henkilöillä on siten monta omakuvaa, johon kuhunkin liittyy oma identiteetti, ensisijaisesti luovan minän ja arkipäiväisen minän eri identiteetit (Hägglund, 1984).”

Hägglund (1984) puhuu ”pinnallisesta” ja ”syvästä” luovuudesta, jolloin syvempi luovuus ohittaisi identiteetin ja kumpuaisi jostain primaarimmasta ihmisessä, kokemuksesta sinänsä. Tämä on kaikkien ihmisten syvin kokemisen taso. Taiteen tuottamiseen ja kokemiseen tarvitaan vauvan tapaa kokea maailmaa kokonaisvaltaisesti, tuntojen sävyttämänä. Aistit eivät vauva-aikana vielä ole eriytyneet, ja vauva voi esimerkiksi kuulla värejä ja nähdä musiikkia. (Stern, 1985)

Kanadalainen kehityspsykologi James Marcia on työssään laajentanut E.H. Eriksonin psykososiaalisen kehityksen teoriaa. Marcia on lähestynyt identiteettiä identiteetin etsimisprosessin kautta ja jakanut sen perusteella identiteettitilatukset neljään osaan (Fadjukoff, 2007):

Näistä selkiintymätön tarkoittaa, ettei ihmisellä ole selkeää identiteettiä. Hän ei koe tilannetta ongelmallisena eikä välitä identiteettiä itselleen muodostaa. Tällaiselle ihmiselle on Marcian mukaan tyypillistä orientoituminen nykyhetkeen ennemmin kuin tulevaisuuteen. Selkiintymättömän identiteetin Marcia lukee kehittymättömimmäksi identiteetin tasoksi. Etsivän identiteetin omaava ihminen ei ole vielä kyennyt määrittämään identiteettiään mutta kokee tilanteen ongelmallisena ja pyrkii muodostamaan selkeän identiteetin. Omaksuttu identiteetti on opittu. Ihminen on omaksunut tutut normit ja näkemykset ja pohjaa niihin identiteettinsä. Hän on myös sitoutunut noudattamaan asetettuja odotuksia. Saavutettu identiteetti on aktiivisen pohdinnan, kyseenalaistamisen ja vertailun kautta rakennettu identiteetti. Saavutetun identiteetin on osoitettu olevan kypsä ja vahvin identiteetin taso.

(Fadjukoff, 2007, s.58)

Näitä identiteetin asteita voisi ajatella löytyvän taiteilijan kohdalla liittyen siihen, missä vaiheessa taiteilija on kehittymisessään taiteilijaksi. Voisi ajatella niin kutsutun omaksutun identiteetin omaavan taitelijan nojaavan myös työskentelyssään helpommin totuttuihin normeihin.

Päivi Fadjukoff (2007) kuvaa väitöskirjassaan ”Identity formation in adulthood” identiteetin muotoutumista aikuisiässä. Fadjukoff havaitsi myönteisen

identiteettikehityksen jatkuvan varhaisaikuisuudesta keski-ikään. Lakkaamaton itsen etsintä jatkuisi siis kauaksi yli lapsuuden ja nuoruuden. Näin ollen ei ole ihme, jos myös nuori taiteilija tuntee oman orastavan taiteilijan identiteettinsä katoavan tai sulautuvan toisiin.

Oman luomiseni tyrehtyessä etsin syitä monesta suunnasta. Suurimmaksi osaksi ajattelin, että olen valinnut alani väärin, ja ettei minusta voi olla taiteilijaksi. Ongelmat johtivat kateuteen tuotteliaita luokkatovereita kohtaan, mikä teki samastumisen entistä vaikeammaksi. Olen siten kokenut äärimmäisen tärkeäksi eri aikoina lukemani kirjoitukset luovuuden psyykkisistä ulottuvuuksista ilman ammatillisen taiteilijuuden tai taideteoreettisen näkökulman taakkaa.

Päätelmiä

Luovuus ja identiteetti ovat ilmiöinä yhteisiä kaikille ihmisille, riippumatta ammatinvalinnasta tai luovuuden alueesta ja voimasta. Voimakkaasti luovilla ihmisillä luovuuteen liittyvät ongelmat saattavat kuitenkin heijastua ammatin harjoittamiseen erityisen rankasti. Minulle kehittyvänä taiteilijana on ollut kiinnostavaa lukea, etten ole ainoa, joka vihaa töitään ja jonka luovuus toisinaan tyrehtyy täydellisesti, vaan että tällaiset ilmiöt ovat jopa yleisiä luovien alojen ammattilaisten keskuudessa. Syytkään eivät aina liity taitoihin.

Voisi myös ajatella, että taiteilijan kyky sitoutua ammatilliseen yhteisöönsä, kollegoidensa joukkoon, vaatii jatkuvaa itsen etsimistä ja löytämistä. Jotta voi tuntea yhteisyyttä, on kyettävä tuntemaan itsensä riittävän eriytyneeksi.

Pohdintani tuloksena olen huomannut, että käsitellessäni erilaisia näkökulmia luovuuteen ja taiteilijuuteen sekä kirjallisuuden että oman työni kautta on esiin noussut valtavasti hedelmällisiä kysymyksiä. Näiden kysymysten olemassaolon myöntäminen on enemmän vahvistanut identiteettiäni taiteilijana kuin valmiiden vastausten pakonomainen etsintä.

Tiivistelmä

Artists's statement

- tutkielma taiteilijaksi tulemisesta

Tutkielman kohteena ovat taiteilijan identiteetin muodostuminen ja luovuuden häiriötilat. Aihetta on lähestytty pääasiassa psykoanalyttisen kirjallisuuden ja kehityspsykologian kautta. Teoreettisia näkökulmia on muiden ohella peilattu kirjoittajan omaan työhön ja kokemuksiin taiteilijan ammattiin valmistumisesta. Johtopäätöksistä keskeisimpänä on, että voimakkaasti luovilla ihmisillä luovuuden ja ammatti-identiteetin rakentumisen ongelmat voivat heijastua ammatin harjoittamiseen dramaattisesti, ja ovat jopa yleisiä luovien alojen ammattilaisten keskuudessa.

Summary

Artist's statement

- a study of becoming an artist

The subject of this study is based on questions about artist's professional identity formation and distractions in his/her creativity. The subject has been approached through psychoanalytical literature and development psychology. Theoretical perspectives have also been reflected in the work and personal experiences of the writer. The main conclusion is how problems in forming a firm professional identity and problems in one's creative life could have particular effect on people with strong creative tendency, and may even be general among people who are artists by profession.

Lähteet

Kirjallisuus:

Erikson, E.H. (1959): *Identity and the life cycle*. (Psychological Issues, Monograph No. 1). New York: Norton.

Fadjukoff, Päivi (2007): *Identity formation in adulthood*. Jyväskylä: University of Jyväskylä.

Greenacre, P (1960): Woman as artist. Teoksessa *Emotional Growth*, Vol. 2. New York

Hägglund, Tor-Björn (1984): Luovuus psykoanalyttisen tutkimuksen valossa. Teoksessa Haavikko-Ruth (toim.), *Luovuuden ulottuvuudet*. Espoo: Weilin+Göös.

McDougall, Joyce (2003): *Tuhatkasvoinen Eros*. Pieksämäki: Therapie-säätiö.

McDougall, Joyce (2003): *Donald Winnicott The Man: Reflections and recollections (The Donald Winnicott Memorial Lecture)*. London: Karnac Books

Mäkelä, Hannu (1995): *Mestari. Eino Leinon elämä ja kuolema*. Helsinki: Ota-va.

Rimbaud, Arthur (2003). *Kausi helvetissä*. Turku: Sammakko.

Stern, Daniel (1985): *The Interpersonal World of the Infant*. New York: Basic Books.

Stern, Daniel (1998): *The Birth of a Mother: how the motherhood experience changes you forever*. New York: Basic Books.

Tähkä, Veikko (1993): *Mielen rakentuminen ja psykoanalyttinen hoitaminen*. Juva: WSOY.

Vuorinen, Risto (2004): *Minän synty ja kehitys*. Porvoo: WSOY.

Sähköiset lähteet:

University of Jyväskylä: Väitösuutiset: *Identiteetin kehitys jatkuu nykyisin pitkälle aikuisuuteen (Fadjukoff)*,

<http://www.jyu.fi/ajankohtaista/arkisto/2007/11/tiedote-2007-11-05-08-59-39-377799/>.

Muut lähteet:

Vaara, Roi (1989): *Taiteilijan dilemma*. Performanssi videolle.

Vahvelainen, Leena (2006): *Lopetin Hevoshullun tilaamisen 22-vuotiaana, kun huomasin lukeneeni kaikki sarjakuvauusinnat jo kymmenen vuotta aiemmin*. Installaatio, sekatekniikka.

Valokuva s. 5 **Mikkonen**, Jarkko (2006)